

KLEŠČMAN

74. PEHP

PREDSTAVITEV 3. PEHČ
MEDNARODNE VOJAŠKE VAJE
PROTIKLEPNA OBOROŽITEV

PODPOLKOVNIK JURE HIMELRAJH

VROČE POLETJE

Leto se je prevesilo v drugo polovico, poletje se bliža h koncu. Vroči dnevi so prinesli zmanjšanje števila okužb, upali smo, da tudi konec epidemije. Malce prepozno, da bi primerno zaznamovali prelomne dogodke, kot sta dan bataljona in 30. obletnica Slovenske vojske. Zato pa smo bili in smo še zelo zavzeti na slovesnih dogodkih ob praznikih in različnih dejavnostih, na katerih predstavljamo vojaški poklic. Naša prizadevanja so usmerjena v podporo uvedbe koncepta Enotne vstopne točke. Cilj novega pristopa k promociji in novačenju je povečati zanimanje za vojaški poklic. Verjetno je to prava in tudi edina pot, da popolnimo in pomladimo naše vrste.

V tej številki končujemo predstavitev motoriziranih čet. Prva, druga, tretja, vse tri z enakim osnovnim poslanstvom, vendar vsaka posebna, vsaka svoja. Tako kot poveljniško-logistična in četrta četa, katerih predstavitev sledi.

Tokrat v rubriki Oprema predstavljamo protiklepno oborožitev. Za Slovensko vojsko, ki je predvsem obrambna sila, je taka oborožitev ključna za uresničevanje poslanstva. Pri uvajanju novega protiklepnega orožja Carl Gustaf M4 smo bili pripadniki 74. nenadomestljivi. Na naslednji večji mednarodni vojaški vaji bo uporaba tega orožja imela pomembno vlogo pri doseganju ciljev.

Načrtovanje, organizacija in izvedba mednarodnih vojaških vaj so ena izmed tem te številke. Že lani smo se sredi epidemije izkazali z odlično pripravo in izvedbo vaje Rock Kleščman 20. Septembra pa bomo sodelovanje in interoperabilnost še nadgradili.

Na največji vaji zavezništva v Evropi letos, Defender Europe 21, je sodelovala naša prva četa s pridodanimi elementi. Za prikazano so prejeli številne pohvale in priznanja. Lahko bi rekel, da nič novega!

Če vam je bilo pismo iz Afganistana všeč, boste z veseljem prebrali pismi naše vojakinje in vojaka z misije Kfor. Prepričan sem, da bo vsak bralec ob prebiranju nekaj začutil. To pa je eden izmed osnovnih ciljev te publikacije. Tega in druge cilje lahko dosežemo le skupaj, enotni. ■

4

BESEDE POVELJNIKA

10

PREDSTAVITEV ČETNEGA PODČASTNIKA 3. PEHČ

20

NOV KONCEPT ZAPOSLOVANJA V SLOVENSKI VOJSKI

6

PREDSTAVITEV POVELJNIKA
3. PEHČ

9

ORGANIGRAM 3. PEHČ

12

NAČRTOVANJE MEDNARODNE
VOJAŠKE VAJE ROCK KLEŠČMAN

14

1. PEHČ NA MEDNARODNI
VOJAŠKI VAJI
DEFENDER EUROPE 2021

10383

25

PROTIOKLEPNA OBOROŽITEV

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: JURE HIMELRAJH
FOTO: LUKA MITROVIĆ

Bratje in sestre po orožju, nekajkrat sem že pisal, da so spremembe stalnica in del našega poklicnega življenja. To se mogoče najbolj pozna na kadrovske področju.

Organigram poveljstva, ki visi na našem hodniku, je treba stalno posodabljati. Obrazi in imena se menjajo, posamezniki pa za sabo pustijo rezultate svojega dela in večinoma lepe spomine. Po dolgih letih službovanja v 74. se je poslovil izvršilni častnik (namestnik) major Gorazd Sagadin. Trenutno je z našimi pripadniki na misiji Kfor 43, po vrnitvi pa bo prevzel izredno pomembno dolžnost načelnika odseka J-3/5 na Poveljstvu sil. Njegova menjava je stotnik (na majorski dolžnosti) Rok Kovše, ki

je maja uspešno končal višji štabni tečaj. Stotnik Kovše bo kaj več o sebi napisal v eni izmed prihodnjih števil. Prav tako imamo novega načelnika odseka za operativne zadeve stotnika (na majorski dolžnosti) Primoža Bantana. Zamenjal je majorja Robertina Škarabota, izkušenega častnika, ki je velik del svoje vojaške kariere preživel v našem bataljonu. Stotnik Bantan je tako motorizirano četo zamenjal za izkušeno skupino častnikov in podčastnikov, ki s svojim delom dnevno usklajujejo vse naše aktivnosti.

Uradno razglašen konec epidemije je na eni strani prinesel veliko olajšanje, na drugi pa veliko dodatnih obveznosti. Takoj po vrnitvi čete z vaje Takojšnji odgovor/Defender Europe 21 smo prilagodili načrt aktivnosti do konca tega leta. Če smo prej vse sile uporabili za usposabljanje, smo zdaj na prvo mesto postavili dogodke v podporo uveljavljanju

koncepta Enotne vstopne točke. Da bi bili uspešni pri promociji in novačenju ter tako povečali zanimanje za vojaški poklic, moramo razmišljati celostno. Civilno-vojaško sodelovanje mora kolikor mogoče podpirati promocijo in novačenje. Vse dogodke moramo smiselno povezati in iskati povezave tam, kjer jih drugi ne vidijo. Le s skupnim in enotnim prizadevanjem celotne vojske smo lahko uspešni. Napisano je precejšen odmik od tega, kako smo se civilno-vojaškega sodelovanja lotevali do zdaj. Ne pomaga niti, da so promocija, novačenje, kadrovske postopki in civilno-vojaško sodelovanje ločeni procesi, za katere sta najprej odgovorna S-1 in S-5, načeloma pa mi vsi.

Seveda brez začetnih težav pri uveljavljanju novih pristopov ne gre. Vemo, da bomo delali napake. Pomembnejše je, da se kaj naučimo iz teh napak in da jih ne ponavljamo.

Glede na dodatne naloge in odgovornosti lahko pričakujemo, da bomo dobili tudi dodatne pristojnosti in vire, ki jih potrebujemo za izvedbo.

Skratka, začeli smo izredno uspešno, saj so učni centri za julijsko generacijo prostovoljnega služenja vojaškega roka – koncept Enotne vstopne točke (glej članek Zaposlovanje v Slovenski vojski) – polni. Seveda tudi tukaj ne gre brez našega sodelovanja. Podobno kot v Enoti za protokol, Šoli za častnike, EVOJ VGM, pri podpori predsedovanju Svetu EU, izvedbi različnih usposabljanj za VED, promocijskih dogodkih drugih enot itn. brez nas ne gre.

Kar hitro pa bo situacija drugačna. Brez delne razbremenitve naštetih nalog in spremembe prioritete, predvsem pri vzdrževanju bojnih vozil, bomo težko dosegli postavljene cilje.

Najpomembnejša operativna cilja, in niti približno edina, sta dva – priprava čete za odzivne sile Zaveznitva (NRI – Nato Readiness Initiative) in preverjanje bataljonske bojne skupine (BBSk). Trudimo se, da bi izdelali načrt, ki bi smiselno povezal dosego obeh ciljev. Poveljstvo BBSk smo že začeli pripravljati. Sredi junija smo izvedli tridnevno vajo iz vojaškega procesa odločanja. Ponovno se je pokazalo, da imamo velike težave s scenariji in vadbeno dokumentacijo, ki bi omogočala optimalno načrtovanje na bataljonski ravni. Brez ustreznih vhodnih dokumentov je proces načrtovanja vedno okrnjen. Kljub temu da je prostora za napredek veliko, smo s prikazanim lahko zadovoljni.

Naslednji pomemben korak za poveljstvo bataljonske bojne skupine bo izvedba MVV Rock Kleščman 21, ko bomo, kolikor je mogoče, uporabili simulatorje srednje in nizke ločljivosti pri usposabljanju BBSk z vidika poveljevanja in kontrole ter taktike. Zato bomo na računalniško podprtih štabnih vajah (CAX/CPX), taktičnih vajah brez sil (TEWT), vajah na karti (MAPEX) in vajah zvez (COMEX) uporabili konstruktivno, virtualno in živo simulacijo ter digitalizirani sistem poveljevanja in kontrole. Od leta 2014 in MVV Takojšni odgovor 14 je bila to glavna ambicija SV, ki jo je pred leti Enota za raziskave in simulacije (ESR/CZU) uspešno dosegla. Danes zmogljivosti ESR/CZU omogočajo medsebojno povezljivost konstruktivne (Joint Conflict and Tactical Simulation, JCATS), virtualne (Virtual Battlefield System, VBS) in žive simulacije (Sistem za simulacijo taktičnega delovanja, SSTD) ter sistema PINK (Sitaware). Naša ambicija je, da ob podpori tehnologije simultano urimo bataljonsko bojno skupino na poveljniškem mestu (JCATS in Sitaware), ključni kader čet na terenu (SSTD), v virtualnem okolju pa prek operaterjev brezpilotnih letal (VBS) zbiramo obveščevalne podatke in tako usposabljanje čim bolj približamo standardom preverjanja bojne pri-

pravljenosti po metodologiji CREVAL. Mogoče zveni zapleteno, ker v resnici tudi je. Zato smo začeli že letos, saj si nihče ne želi, da bi se ponovil februar 2018...

Če sta preverjanje čete NRI in BBSk na vrhu prednosti naslednjega leta, so priprave in usposabljanje posameznikov del poti do postavljenega cilja. V tem smislu nadaljujemo modernizacijo oz. vzpostavitev Simulacijskega centra v VGM. Pravkar poteka prenova miniaturnega strelišča, pri čemer aktivno sodelujemo. Naša naloga je med drugim prenova Zvezka 4 (v prejšnji številki je bil podrobno opisan koncept streljanja), saj bo strelski program dopolnjen z vajami na simulatorjih. Hkrati moramo smiselno spremeniti usposabljanje za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti namerilca in voznika na svarunu, tako da bo del programa opravljen v Simulacijskem centru.

Pri načrtovanju pa že gledamo nekaj korakov naprej. Zdaj ko je športna dvorana v VGM spet zelo aktualna, razmišljamo, kako bomo Simulacijski center preselili v dvorano. Vsa sredstva, razen miniaturnega strelišča, so prenosna in bodo našla svoj prostor v novih prostorih. Velika pridobitev bo tudi notranje strelišče. Ko dodamo še vadišče in strelišče Apače, bomo kleščmani prvič v zgodovini Slovenske vojske imeli na dosegu roke nujno infrastrukturo za kakovostno usposabljanje in urjenje.

Bliža se čas zaključka letnih dopustov. Nekateri smo počitnikovali doma, drugi v tujini. Pomembno je, da smo si napolnili baterije. Če smo pri koncu dolgega vročega poletja, je pred nami še daljša jesen. Priložnosti, da se izkažemo in dokažemo, ne bo zmanjkalo ... ■

ŽIVLJENJEPIS POVELJNIKA 3. PEHČ STOTNIK MATEJ REBERNIK

FOTO: LUKA MITROVIĆ

Civilna izobrazba:

2001–2005: gimnazijski maturant,
Prva gimnazija Maribor

2005–2010: univerzitetni diplomirani varstvoslovec,
Fakulteta za varnostne vede,
Univerza v Mariboru

Osnovna vojaška izobrazba:

2010–2011: Šola za častnike, Poveljstvo za doktrino,
razvoj, izobraževanje in usposabljanje

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2019: Štabni tečaj, Center vojaških šol

Dodatno vojaško usposabljanje:

2011: tečaj Fighting in Built-up Areas,
Saint Cyr, Francija

2014: tečaj za inštruktorja C-IED,
Center za bojno usposabljanje

2015: tečaj vojaškega alpinizma,
Center odličnosti za gorsko bojevanje

Poveljniške dolžnosti:

2011–2016: poveljnik voda, 1. motorizirana četa, 2. motorizirana četa,
3. motorizirana četa/74. pehotni polk

2020–: poveljnik čete, 3. pehotna četa/74. pehotni polk

Štabne in druge dolžnosti:

2016–2019: namestnik poveljnika čete, 1. motorizirana četa/74. pehotni polk

2019–2020: častnik za usposabljanje, oddelek S-3/74. pehotni polk

2020: častnik za operativne zadeve, oddelek S-3/74. pehotni polk

Mednarodne operacije in misije:

2013: Kfor 27, poveljnik voda

2014–2015: Kfor 30, poveljnik voda

2018–2019: Kfor 38, namestnik poveljnika čete

ŽIVLJENJE JE PREKRATKO ...

BESEDILO: MATEJ REBERNIK
FOTO: LUKA MITROVIĆ

Nekega novembrskega dne sem bil pozvan k poveljniku 74. PEHP, ki mi je dodelil nalogo, da prevzamem poveljevanje 3. pehotni četi. Nalogo sem sprejel s ponosom, vendar, iskreno, tudi s strahospoštovanjem. Zavedal sem se, da je poveljevanje motorizirani četi najzahtevnejša naloga, s katero sem se srečal, hkrati pa je to velika čast. Na srečo nisem imel veliko časa premlevati in si predvajati psihodrame, kako se bo zgodba odvila. Prav tako nisem imel niti predstave o bodočih sodelavcih in organizacijskem vzdušju, saj pripadnikov čete sploh nisem poznal. Prišel je ponedeljek, dan, ki bi moral biti nekaj posebnega. O, še kako je bil, saj sem prvi vnos na seznam prisotnosti 3. pehotne čete okrasil z dodatno kategorijo, in sicer »B« COVID. Sarkastični »Super, ravno danes!« je poleg glavobola ždel v kotičku možganov. Nič ne moreš, ponovi vajo čez deset dni. Vsak je nadomestljiv.

Spoštovanje, skromnost, previdnost, samozavest, odločnost in

osredotočenost so bili prvi oblaki nad glavo, ko sem spoznaval pripadnike čete. Delovni procesi so tekli nemoteno, operativa je tekla, logistika je podpirala delovanje, administracija je poskrbela za ofenzivni duh, vojaki delajo, podčastniki izvajajo, častniki načrtujejo. Prvi vtisi odlični! Spremljaj, opazuj in ne pametuj so bile prve misli. Imel sem srečo, da sem prišel v kolektiv brez bremen starih poznanstev, slabih izkušenj in polprofesionalnih navez. Neobremenjen s preteklostjo, prav tako podrejeni. Nov začetek zame in nove priložnosti za moje sodelavce. V takem okolju je prijetno delati. Seveda sem bil seznanjen s številnimi izkušnjami enote, v katero sem prišel. Pred kratkim je 3. pehotna četa sodelovala na številnih mednarodnih vojaških vajah doma in v tujini – Trident Juncture 18 na Norveškem, Immediate Response 19 v Slunju, Eagle Sokol 19 v Postojni, pri vzpostavitvi bataljonske bojne skupine 72. BR, napotena je bila na Kfor 40 ter sodelovala

na taktični vaji bojnega streljanja vodov 74. PEHP. Številnih uspehov, truda in rezultatov, ki so jih pripadniki pokazali še kot 1. pehotna četa 20. PEHP, naj niti ne omenjam. Naše jedro namreč sestavlja kader iz nekdanje 1. pehotne čete 20. PEHP. V fazi preoblikovanja je žal prišlo do predaje uradne kronologije novo oblikovani enoti, vendar je bistvo ostalo nedotaknjeno. Bistvo so pripadniki, in ne našitki. Znanje, izkušnje, vrednote, strokovnost, volja, karizma pripadnikov, ki sestavljajo 3. pehotno četo. Tega ti nihče ne more vzeti.

Življenje je prekratko, da bi premlevali preteklost, jo poskušali spremeniti in obžalovati, kar je bilo storjeno. Seveda pa se je treba učiti iz storjenih napak in nadaljevati dobro prakso. V tem duhu se tudi v četi lotevamo vseh nalog, ki so nam dodeljene. Pri analizi sodelujemo, se poslušamo in predvsem slišimo ter izoblikujemo rešitve, ki so občasno na meji izvedljivega.

Ob vseh administrativnih ovirah, epidemioloških razmerah, kadrovskem primanjkljaju in konglomeratu dodeljenih nalog je naš cilj strokovna izvedba nalog, brez popuščenja standardom. Sproščanje standardov je hoja po tankem ledu.

Pred kratkim je četa v okviru priprav na misijo izvajala taktično vajo z bojnim streljanjem vodov (TVBSV), pozneje je bila napotena na Kfor 40, ki je zaradi epidemioloških razmer trajal devet mesecev. Kmalu po vrnitvi se je začelo dodatno usposabljanje – doseganje standardov za izvedbo TVBSV, ki je obsegalo strelsko usposabljanje med 3. in 5. stopnjo, seveda pa so operativne naloge ostale. Oktobra 2020 je bilo izvedeno preverjanje

vodov v obliki TVBSV, da bi dosegli standarde za prevzem naloge odzivnih sil. V začetku tega leta smo s 1. pehotno četo sodelovali pri izvedbi specializacije pehote za slušatelje Šole za častnike. Prijetno smo združili s koristnim in priložnost izkoristili tudi za lastno usposabljanje v sklopu terenov. Danes aktivno sodelujemo v operaciji Odboj, varujemo objekte SV, zagotavljamo pripadnike za Kfor 43, zagotavljamo pripadnike v Enoti za protokol, sodelujemo pri zagotavljanju odzivnih sil ter opravljamo druge naloge.

Naključnemu mimoidočemu se morda poraja vtis, da opravljamo zgolj redne naloge. Še kako se moti. Kljub temu da nismo ost puščice, nismo nič manj pomem-

bni. Kljub temu da nismo nastanjeni v isti vojašnici, nismo nič manj jekleni. Kljub temu da nimamo svarunov, nismo nič manj motorizirani. Življenje je prekratko, da bi nasé gledali s sklonjeno glavo.

Pripadnike 3. pehotne čete želim pohvaliti za kakovostno opravljeno delo in profesionalni odnos. Dober je občutek, ko slišiš pohvale in pozitivne povratne informacije o nalogah, ki ste jih opravili. Še boljši pa je občutek, ko lahko na začetku zaupaš, da bo naloga izpeljana »BP«. Upam, da imate ta občutek tudi vi. ■

ORGANIGRAM 3. PEHČ

LEGENDA:

- 1 POVELJNIK ČETE
- 2 ENOTOVNI PODČASTNIK
- 3 NAMESTNIK ČETE
- 4 ČETNI OSKRBNIK

1. VOD

- 5 POVELJNIK VODA
- 6 ENOTOVNI PODČASTNIK
- 7 POVELJNIK 1. ODDELKA
- 8 POVELJNIK 2. ODDELKA
- 9 POVELJNIK 3. ODDELKA

2. VOD

- 10 POVELJNIK VODA
- 11 ENOTOVNI PODČASTNIK
- 12 POVELJNIK 1. ODDELKA
- 13 POVELJNIK 2. ODDELKA
- 14 POVELJNIK 3. ODDELKA

3. VOD

- 15 POVELJNIK VODA
- 16 ENOTOVNI PODČASTNIK
- 17 POVELJNIK 1. ODDELKA
- 18 POVELJNIK 2. ODDELKA
- 19 POVELJNIK 3. ODDELKA

ŽIVLJENJEPIS ČETNEGA PODČASTNIKA 3. PEHČ

VIŠJI ŠTABNI VODNIK SEBASTJAN VOJSK

FOTO: LUKA MITROVIČ

Civilna izobrazba:

1997–2001: Srednja strojnokovinarska šola, strojni tehnik
2010–2012: Abitura Celje, poslovni sekretar

Osnovna vojaška izobrazba:

2003–04: Šola za podčastnike, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2012: nadaljevalni tečaj za vodne podčastnike, modul A, Šola za podčastnike
2016: višji tečaj za podčastnike, Šola za podčastnike

Dodatno vojaško usposabljanje:

2002: trening preprečevanja stresa
2004: začetni tečaj vojaškega gorništv
2004: Military Skills Instructors Course
2007: tečaj za inštruktorje VIU
2008: Simunition Supervisor Course
2008: Counter IED Course, Turčija
2011: Legal Aspects Of Combating Terrorism (ROE/RUF), Afganistan
2011: Improvised Explosive Device Defeat Master Trainer Course, Nemčija
2012: Expert Infantryman Badge, Nemčija

Poveljniške dolžnosti:

2004–2013: poveljnik pehotnega oddelka v 10. bataljonu za mednarodno posadko, pozneje 10. motoriziran bataljon in 20. pehotni polk

Štabne in druge dolžnosti:

2004: inštruktor na Šoli za podčastnike
2008: inštruktor na osnovnem izobraževanju za podčastnike in pridobitev VED pehota
2015: inštruktor na nadaljevalnem tečaju za podčastnike
2013–2015: vodni podčastnik v 20. pehotnem polku
2015–2016: podčastnik za zaščito sil v oddelku S-3/20. pehotni polk
2016: vodni podčastnik v 20. pehotnem polku
2016: četni podčastnik v 20. pehotnem polku
2017–: četni podčastnik v 74. pehotnem polku

Mednarodne operacije in misije:

2007: Kfor 15, poveljnik oddelka, Kosovo
2009: Isaf 11, poveljnik oddelka, Herat, Afganistan
2011: Isaf 16, mentor, Bala Baluk, Afganistan
2015: Kfor 35, vodni podčastnik, Kosovo
2019: Kfor 40, četni podčastnik, Kosovo

BESEDE ČETNEGA PODČASTNIKA 3. PEHČ

BESEDILO: SEBASTJAN VOJSK

Tretji januar 2001 je bil sreda, ko sem prestopil prag takratne Vojašnice Franca Rozmana - Staneta v Ljubljani. To je bil moj prvi dan zaposlitve v Slovenski vojski kot profesionalni vojak v takratnem 10. bataljonu za mednarodno sodelovanje. Še danes se spominjam, da me je kot novince sprejel podčastnik iz Ribnice. Govoril je v svojem narčaju, tako da ga nisem razumel niti ene same besede. temveč sem samo kimal z glavo (hahaha ...). Od tedaj do danes je preteklo kar nekaj let, vaj v domačem okolju in tujini, misij, znoj, sprememb, poznanstev, prijateljstev in še bi lahko našteval. V vsem tem obdobju, odkar sem zaposlen v Slovenski vojski, sem zamenjal tri bataljone oz. polke. V 10. bataljonu za mednarodno sodelovanje, pozneje 10. motoriziranem bataljonu, sem začel kot vojak, nato napredoval v podčastnika – poveljnika oddelka. Leta 2008 sem zaprosil za delo bližje domu in tako sem se preselil v 20. pehotni polk v Celje. Tam sem nadaljeval delo kot poveljnik oddelka in pozneje kot podčastnik za zaščito sil. Kariero sem nadaljeval kot vodni podčastnik v 3. vodu 2. pehotne čete. Leta 2016 sem napredoval na delovno mesto četnega podčastnika v 1. pehotni četi/20. pehotni polk. In pisalo se je leto 2017. Takrat je 72. brigada ustanavljala novo bataljonsko bojno skupino. Za nosilno enoto je bil določen 74. pehotni polk. Zaradi potreb bataljonske bojne skupine po človeških virih je bil del takratnih pripadnikov 20. pehotnega polka premeščen v 74. pehotni polk. Tako sem postal četni podčastnik v dislocirani 3. pehotni četi/74. pehotni polk, nastanjeni v Vojašnici (spet) Franca Rozmana - Staneta, tokrat v Celju. Tako nekako so se začeli moji prvi koraki v polku. Poznal sem večino podčastnikov

in vojakov, ki so z menoj sestavljali 3. pehotno četo. Prav tako je bil za poveljnika čete pred kratkim postavljen stotnik Primož Bantan. Naloga poveljnika čete je bila, da z mojo pomočjo in pomočjo vseh poveljujočih najprej vzpostavi kohezijo in zaupanje podrejenih. Prva prava preizkušnja čete so bili usposabljanje in namenske priprave v sklopu priprav bataljonske bojne skupine na preverjanje po metodi ocenjevanja bojne pripravljenosti. Ko smo to nalogo uspešno opravili, smo na neki način postali nosilna enota polka. Namreč, takrat se je 1. pehotna četa že pripravljala za odhod na misijo Kfor 38, 2. pehotna četa pa je začela priprave na misijo Kfor 39. Sledila je druga zahtevna preizkušnja, in sicer mednarodna vaja na Norveškem pozimi. Tam smo bili skupaj z enotami 1. brigade in številnimi članicami zavezništva. Cilj vaje sta bila preverjanje in izboljšanje kompatibilnosti mednarodnih enot v zavezništvu. Na takih dogodkih postane jasno, da posameznik v zahtevnih zimskih razmerah ne more preživeti in da lahko enota deluje le kot celota. Prvo noč, ko smo spali zunaj, je bila temperatura -26 stopinj. Neprecenljiva izkušnja za večino od nas, ki smo se udeležili te vaje. Sledila je tretja preizkušnja, in sicer spet v mednarodnem okolju, pri naših južnih sosedih Hrvatih na vadišču Slunj. Tudi tam je bilo prisotno veliko število partnerskih držav, ki smo delovali kot eno. Prav tako omembe vredna je četrta preizkušnja naše čete, in sicer misija Kfor 40. Priprave, napotitev in vrnitev predstavljajo vrhunec nekega obdobja. Po odhodu 2. čete na Kfor smo mi začeli priprave. Vse postopke, ki jih posameznik in enota morajo obvladati na misiji, smo na terenskih usposabljanjih urili do potankosti. Sledilo je

preverjanje in nato pakiranje. Oktobra 2019 smo se odpravili na Kosovo. Približno dve tretjini čete sta že bili na misiji Kfor, za tretjino pa je bila to prva napotitev. Zame je to zadovoljivo razmerje, saj dva izkušena borca pomagata t. i. novincu. Zaradi novega koronavirusa so nam misijo podaljšali za dva meseca. Novica o podaljšanju je povzročila malce stresa vendar smo vsi pripadniki čete to sprejeli kot nalogo in jo tudi več kot uspešno opravili.

V svojem pisanju sem navedel štiri ključne preizkušnje čete. To pa ne pomeni, da smo se ukvarjali samo s tem. Med drugimi nalogami so redno na seznamu tudi sodelovanje s policijo pri varovanju državne meje, varovanje objektov, skladišč, tudi protokolarne naloge ipd. Prav tako redno napotujemo posameznike na dodatna usposabljanja in izobraževanja, smo udeleženi na vajah na domačem terenu in jih tudi izvajamo, pomagamo Centru vojaških šol, drugim enotam itn.

Omeniti moram, da smo za svoje delo dobili ogromno pohval tako doma kot v tujini. Pripadniki 3. pehotne čete se s svojim delom dnevno dokazujemo. V naši sredini je tudi najboljši vojak misije Kfor 40. Vsak posameznik 3. pehotne čete je prispeval svoj del zgodbe, ki jo pišemo skupaj. Pripadniki smo se in se marsikdaj čemu odrečemo, da dosežemo cilj svoje enote ali pa Slovenske vojske. Verjamem, da smo pripadniki 3. pehotne čete profesionalni vojaki in da bomo taki tudi v prihodnosti.

ZA KOGA – ZA SLOVENIJO ■

NAČRTOVANJE MEDNARODNE VOJAŠKE

BESEDILO: DAMIJAN ŠPELIČ
FOTO: LUKA MITROVIČ

Vojaške vaje so najvišja oblika usposabljanja poveljstev in enot, ki zagotavljajo, da so ti učinkovito usposobljeni za uspešno uresničevanje poslanstev v okviru predpisanih meril pripravljenosti.

Osrednjega vadišča Postojna in v Cerkljah ob Krki. Na vaji bo, podobno kot lani, sodelovalo približno šeststo pripadnikov ameriškega bataljona nameščenega v italijanski Vicenci in okoli petsto pripadnikov Slovenske vojske.

pore države gostiteljice na vaji. Na konferenci smo se dogovorili tudi o lokaciji in datumu izvedbe glavne načrtovalne konference oz. GNK. To smo izvedli maja v Postojni in Cerkljah ob Krki.

Sodelovanje med zavezniškimi oboroženimi silami in enotami Slovenske vojske je izjemno pomembno zaradi izmenjave znanja in izkušenj, souporabe zmogljivosti in infrastrukture, zmanjševanja stroškov ter zlasti zaradi skupnega usposabljanja, ki vodi v medsebojno zaupanje v skupnih operacijah. Prek mednarodne vojaške vaje (MVV) Rock Kleščman 20, ki je potekala marca 2020, je 74. pehotni polk vzpostavil temelje za sodelovanje z ameriško partnersko enoto – 2. bataljonom 503. pehotnega regimenta (2-503), ki je del 173. pehotne brigadne skupine, bolj znane kot 173. padalska brigada. Sodelovanje bomo letos še nadgradili. Polk je namreč drugo leto zapored odgovoren za načrtovanje in izvedbo taktične MVV Rock Kleščman, tokrat z letnico 21. Vaja bo septembra potekala na območju

Načrtovanje MVV je večmesečni proces, ki je sestavljen iz več povezanih sklopov. Vanj je vključenih kar nekaj pripadnikov našega polka in drugih enot, ki pripomorejo, da so doseženi cilji vaje. Po pridobljenih stikih ključnih načrtovalcev vaje ameriškega bataljona sledijo neformalni pogovori, nato pa serija načrtovalnih konferenc in sestankov. Njihov glavni namen sta uskladitev in izdelava načrta vaje.

Prvi izmed sklopov je začetna načrtovalna konferenca ali na kratko ZNK, ki je letos zaradi epidemije potekala po videokonferenci. Namenjena je bila obojestranski predstavitvi osnutka načrta vaje s predvidenimi lokacijami izvedbe in časovnico, omejitvami med vajo, okvirnim številom sodelujočih in začetnim pogovorom glede logistične pod-

Osrednji namen GNK je bilo nadaljevanje usklajevanja oz. nadgradnja predhodno dogovorjenih zadev med načrtovalci. Proces obsega koordinacijo dela med skupinami (področje operative/načrtovanja in logistike), zaključevanje načrta vaje, pripravo usklajenega osnutka in spoprijemanje s podrobnejšimi logističnimi in drugimi izzivi pred vajo, med njo in po njenem koncu. Poudariti velja, da je v tej fazi zaradi različnih vrst oborožitvenih sistemov (protioklepni sistemi, minometi, mitraljezi, letala, jurišni helikopterji idr.), ki jih uporabljamo med vajo, zelo pomembno smiselno sinhronizirati manever in uporabo oborožitvenih sistemov. Pri tem moramo strogo upoštevati vse nevarne cone in omejitve, ki veljajo na vadišču Postojna. V nadaljevanju bom opisal potek letošnje GNK. Prvi dan smo pripadnike oboroženih sil ZDA (OS ZDA) sprejeli v Vojašnici barona Andreja Čehovina v Postojni in jih peljali na izvidovanje vojaškega letališča Cerklje ob Krki. Tam so jim v poveljstvu 15. PVL predstavili možnosti uporabe letala PC-9 med vajo. V nadaljevanju je bilo predstavljeno letališče s poudarkom na možnostih in omejitvah načrtovalnega zračnega desanta približno 450 pripadnikov OS ZDA in morebitne nastanitve moštva in jurišnih helikopterjev AH-64. Tistega dne smo v sodelovanju s predstavniki Centra za združeno usposabljanje (CZU) opravili izvidovanje vadišča Postojna.

VAJE ROCK KLEŠČMAN

Podrobneje smo si ogledali ognjene položaje za postavitev minometov, območje za izvedbo situacijskih urjenj (STX) in območje izvedbe taktičnih streljanj ameriških in slovenskih vodov (5. stopnja strelskega usposabljanja). Drugi dan GNK se je začel z uvodnimi predstavitvami pripadnikov polka, predstavnika CZU in predstavnika OS ZDA. Hkrati smo predstavili izhodišča za delo po načrtovalnih skupinah (operativa/načrtovanje, logistika). Delo v skupinah je potekalo v zelo konstruktivnem vzdušju. Dogovorili smo se o večini odprtih vprašanj. Ob koncu dneva smo ocenili napredek pri načrtovanju in usklajevanju ter se dogovorili o poteku dela za naslednji dan. Tretji dan je bil namenjen samo zadnjim usklajevanjem po področjih operative (S-3) in logistike (S-4) ter zaključnemu poročanju. Dogovorili smo se o prihodnjih korakih pri načrtovanju in izvedbi vaje. GNK se je končala z dodatnim ogledom vadišča Postojna ter vrnitvijo udeležencev konference na matična mesta. Končna načrtovalna konferenca (KNK) je potekala konec junija v Postojni in

Mariboru, namenjena pa je bila izvedbi končnih usklajevalnih aktivnosti oziroma t. i. »zapiranj z zadev«. Na KNK je bil glavni poudarek predvsem na podrobnostih glede časovnice, dnevnemu poteku aktivnosti, upoštevanju logistično podporo, ter zadnjemu iskanju in odpravi morebitnih dejavnikov, ki bi lahko vplivali na uspešno izvedbo vaje. Zaključek KNK je bil podpis logističnega in operativnega sporazuma med nosilnima enotama.

Nadaljnje dodatno usklajevanje manjših dopolnil oz. sprememb glede aktivnosti z zavezniki navadno poteka po elektronskih sporočilih. Glede na cilje vaje je po KNK treba izvesti tudi usklajevalne sestanke s predstavniki enot Slovenske vojske, ki bodo na vaji sodelovali kot vadbenci ali kot podporni elementi. Na teh sestankih vodja vaje in ključni načrtovalci vaje podrobneje definirajo naloge in zahteve. Hkrati izvedejo podrobno usklajevanje med posamezniki, vključenimi v vajo. Ne smemo pozabiti, da pri načrtovanju vojaške vaje zelo pomemben

sklop predstavlja priprava vseh dokumentov oz. aktov poveljevanja, začevši s pripravljalnimi ukazi, pozneje pa organizacijskimi in izvedbenimi dokumenti za vse aktivnosti, ki bodo potekale med vajo. Zaključek celotnega »administrativnega« procesa predstavlja podpisan elaborat za izvedbo vaje, brez katerega izvedba vaje ni mogoča.

Za uspešno izvedbo vaje je v fazi načrtovanja izredno pomembno aktivno sodelovanje vseh udeležencev, kar je ključno za nemoten potek vaje in doseganje ciljev. Kljub temu da smo bili lani pomladi sredi epidemiološkega vala, smo zelo uspešno izvedli MVV Rock Kleščman 20. Zato ne dvomim, da bomo tudi letos pripadniki 74. pehotnega polka v sodelovanju z zavezniki in drugimi enotami Slovenske vojske dokazali, da znamo in zmoremo organizirati in izvesti zelo kakovostno MVV. Z vajo želimo ne samo vzdrževati, temveč tudi dvigniti raven usposobljenosti lastnih sil in izboljšati interoperabilnost z zavezniki. ■

UDELEŽBA 1. PEHČ NA MEDNARODNI

BESEDILO: DAVID GRAJŽL
FOTO: LUKA MITROVIĆ IN FERDO STRGAR

Pripadniki 1. pehotne čete smo se od 17. maja do 1. junija udeležili mednarodne vojaške vaje Takojšnji odgovor 21. Ta je bila del največje vaje zaveznitva letos – Defender Europe 21. Potekala je na vadišču Slunj, ki je osrednje vadišče hrvaške vojske. Tam smo se usposabljali s pripadniki slovenske, hrvaške in ameriške vojske. Naša četa je delovala v sklopu mednarodnega bataljona pod hrvaškim poveljstvom. Hrvaška pehotna četa uporablja bojna vozila Patria 8x8, ameriška mehanizirana četa goseničarje tipa Bradley in mi seveda svarune. Na vaji so sodelovale še hrvaške pehotne enote z bojnimi vozili pehote (BVM M80), oklepne enote s tanki M84 in zračne sile s helikopterji Kiowa, letali F-16 in MIG 21. Ognjeno podporo je zagotavljal mednarodni bataljon za ognjeno podporo v sestavi naših havbic TN-90 (155 mm), ameriških in hrvaških havbic 120 mm in hrvaških večcevnih raketo-metalcev.

Priprave naše čete na vajo so se začele že v začetku tega leta s pristrelitvijo osebne oborožitve pripadnikov. Eden izmed pogojev za udeležbo na vaji je bilo opravljeno streljanje skupin, saj je bil naš cilj, da na vaji izvedemo taktične vaje z bojnim streljanjem oddelka in potencialno voda (za koncept strelskega usposabljanje v SV glej št. 3, stran 26). Zaradi preostalih nalog čete je bila organizacija streljanj zelo zahtevna, saj je bilo treba načrtovati termine streljanj, tako da so lahko vsi pripadniki, ki so se udeležili MVV, predhodno opravili vsa zahtevana streljanja. Kot izredno pozitivno se je pokazalo opravljanje osebne strelskega testa na strelišču Bač, saj je strelišče terminsko manj obremenjeno kot Mlake in omogoča hkratno streljanje z več tipi orožij. Dodaten izziv pri organizaciji strelskih usposabljanj je bila izvedba terenskega dela specializacije pehote za Šolo za častnike. Ker je naša četa precej časa zagotavljala zmogljivost takojšnjih odzivih sil, smo ta vod uvrstili v potek streljanj in terenov za nove častnike.

Zaradi epidemioloških razmer je vaja potekala ob upoštevanju ukrepov za zajezitev epidemije. Pripadniki različnih vojsk se med sabo nismo smeli družiti, razen če je bilo potrebno zaradi izvedbe nalog.

Območje vadišča Slunj je za usposabljanje izredno zanimivo, saj je raznovrstno, pri izvedbi pa ovire ves čas predstavljajo neeksplozirane mine. Te so tam ostale še od vojne na Hrvaškem. Sicer so nevarna območja označena, a kljub temu mine predstavljajo grožnjo za pripadnike, ki se usposabljujejo na tem območju.

Do začetka vaje so vsi pripadniki uspešno opravili zahtevana streljanja, torej do vključno 4. faze. V ponedeljek, 17. maja, se je na vajo odpravila predhodnica čete in je logistom pomagala postavljati tabor. Dva dni pozneje, v sredo, 19. maja, se je na vajo odpravila glavnina motorizirane čete. Premik je predstavljal velik izziv, saj je kolono sestavljalo enajst bojnih vozil Svarun, tri terenska vozila Toyota Land Cruiser in štiri tovorna vozila Mercedes-Benz Actros. Po prihodu na vadišče Slunj smo se prvi dan nastanili v slovenskem taboru.

VOJAŠKI VAJI DEFENDER EUROPE 21

Naslednji dan so sledile priprave na usposabljanje, na izvedbo predstavitvenega dneva vojaške vaje in izvedbo taktičnih streljanj.

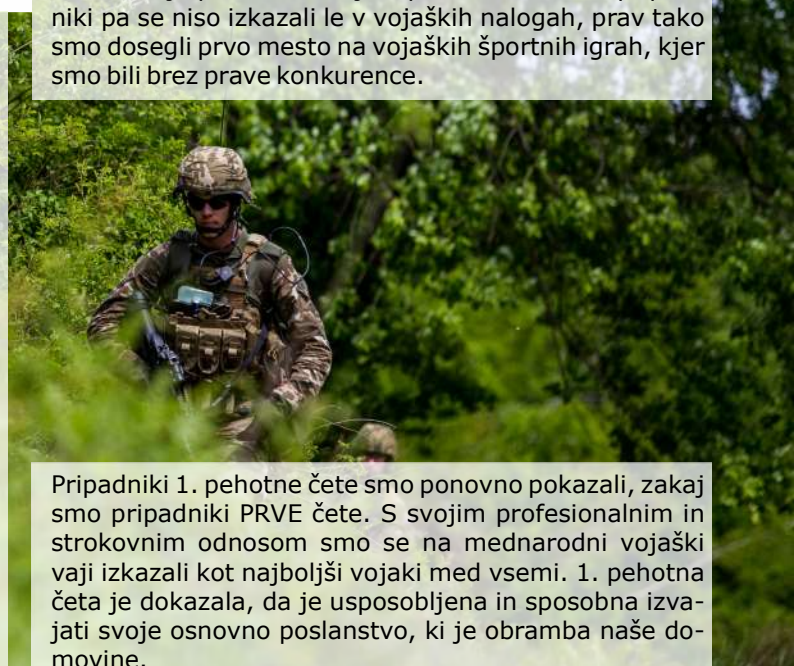
Medtem ko je en vod sodeloval pri pripravah in izvedbi predstavitvenega dneva vojaške vaje, se je preostanek čete usposabljal in izvajal streljanja. Kot zelo zanimiva in koristna izkušnja se je pokazalo skupno streljanje z zavezniki – Američani in Hrvati. Na streljanju so lahko naši pripadniki preizkusili oborožitev drugih vojsk in obratno.

Naš osnovni cilj je bila izvedba taktičnih streljanj vseh motoriziranih oddelkov in enega motoriziranega voda. V sklopu taktičnih streljanj smo izvedli tudi streljanje minometnega oddelka, kar se je pokazalo za zelo pozitivno izkušnjo, saj so pripadniki osvežili svoje znanje. Streljanja smo izvedli na strelišču Tuk, ki je v središču vadišča Slunj. Strelišče nam je omogočalo izvedbo taktičnih bojnih streljanj oddelka in voda s podporo puškomitraljeza in oborožitvene postaje na svarunu. Teren je bil zelo razgiban in zanimiv, saj je območje strelišča zelo gosto posejano z vrtačami in poraščeno z nizkim grmičevjem.

Pripadniki 74. PEHP smo se na mednarodni vojaški vaji Defender Europe 21 izjemno izkazali. To so prepoznali tudi pripadniki tujih vojsk, kar so pokazali s tem, da so izrazili željo po sodelovanju v prihodnosti. Naši pripadniki pa se niso izkazali le v vojaških nalogah, prav tako smo dosegli prvo mesto na vojaških športnih igrah, kjer smo bili brez prave konkurence.

Kljub visokim temperaturam in časovno zelo omejenim oknom za streljanje nam je v dveh dneh uspelo opraviti deset taktičnih vaj z bojnim streljanjem oddelka in eno taktično vajo z bojnim streljanjem voda. Pripadniki so ponovno pokazali, da so kljub pomanjkanju časa za usposabljanja na zelo visoki in zavidljivi ravni taktične in strelske usposobljenosti. Pripadniki tujih oboroženih sil, ki so si ogledali taktična bojna streljanja, so bili zelo pozitivno presenečeni nad prikazanim. Krona mednarodne vojaške vaje pa je bilo izvedba taktičnega bojnega streljanja motoriziranega voda, ki je bilo izredno zahtevno, tako s taktičnega kot varnostnega vidika. Po uspešnem procesu bojnega odločanja je motorizirani vod najprej z manevrskim strelivom izvedel preizkus, nato pa še bojno streljanje z ostrim strelivom. Vod sta v manevru podpirala dva puškomitraljeza FN MAG in dva svaruna s Kongsbergovo oborožitveno postajo s težkim puškomitraljezom M2. Medtem ko je del voda s težko oborožitvijo preprečeval, da bi nasprotnik učinkovito deloval po naših pripadnikih, je izkrcni del z levim obhodnim manevrom uničil in zavzel nasprotnikov objekt.

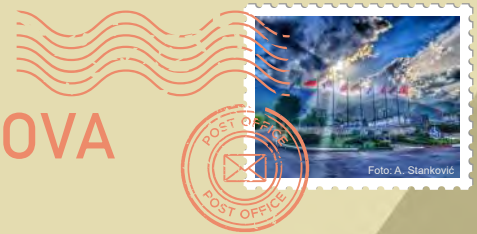

Pripadniki 1. pehotne čete smo ponovno pokazali, zakaj smo pripadniki PRVE čete. S svojim profesionalnim in strokovnim odnosom smo se na mednarodni vojaški vaji izkazali kot najboljši vojaki med vsemi. 1. pehotna četa je dokazala, da je usposobljena in sposobna izvajati svoje osnovno poslanstvo, ki je obramba naše domovine.

PISMO VOJAKINJE S KOSOVA

Pozdravljeni, domači!

Minilo je že mesec dni, odkar smo se nazadnje objeli in poslovili pred Vojašnico generala Maistra v Mariboru. Na poti proti letališču je bilo čutiti grenak priokus v ozračju na avtobusu. V očeh pripadnikov je bilo opaziti zaskrbljenost, če so postorili še zadnje opravke pred odhodom. Tisti, ki so se na misijo odpravili prvič, pa so bili videti rahlo živčni, obenem pa navdušeni in polni vprašanj. Na letalo sem se usedla kot pripadnica 3. voda slovenske čete Kforja 43. Za enkrat se med svojimi odlično počutim, izzive rešujemo sproti, vseč mi je, da smo enotni, četudi smo »nametani« z vseh vetrov.

Prihod v italijansko vojaško bazo Camp Villagio Italia (CVI) v Peči me je spomnil na leto 2018, ko sem tudi sama prvič odšla na Kosovo, takratni Kfor 38. V tej bazi je poleg nas Slovencev nastanjenih še devet drugih vojsk, in sicer Italijani, Avstrijci, Moldavci, Makedonci, Švicarji, Albanci, Turki, Poljaki, danes so se nam pridružili še naši južni sosede Hrvati. Pričakala nas je naša predhodnica, ki je prispela devet dni pred nami. Razmere tukaj v bazi so zaradi situacije s covidom-19 drugačne. Ukrepi za zajezitev epidemije so strožji kot v domači Sloveniji, saj maske nosimo vsepovsod, tudi kadar smo zunaj. Tako se lahko malo pošalim, da je maska skoraj pomembnejša oprema od orožja.

Baza se ni nič kaj spremenila. Domačini, ki delajo tukaj, se me vsi spomnijo in so bili veseli, ko smo se ponovno srečali. Edino, kar me je prijetno presenetilo, je kuhinja, saj sem bila pred dvema letoma vidno šokirana nad »kulinaričnimi presežki« tedanje kuharske ekipe. Prvi dan tukaj je potekal bolj kot ne kaotično, saj smo morali urediti nastanitvene prostore in se prilagoditi majhnim sobicam, kjer bivam skupaj s »cimro« Jasmino. S skupnimi močmi sva nekako uredili tesen prostor, v katerem bova sobivali naslednjih šest mesecev. No, preostane jih še pet. Najprej, kar sva naredili, je bilo to, da sva na steno obesili koledar in na njem naredili prvo kljukico. Danes, ko vam pišem to pismo, je tako preostalo še 152 kljukic, ko predamo naloge našim naslednikom in se vrnemo domov.

Dnevi tukaj minevajo precej hitro, odvisno od nalog, ki jih opravljamo. Do zdaj smo potovali v bazo CMLT Novo Selo, kjer smo uspešno premagali ognjene zublje izpod rok madžarskih vojakov. Usposabljanje je namenjeno premagovanju strahu pred ognjem – »piroforbij«. Ta vaja je bila meni osebno ena izmed boljših, saj je nekaj drugačnega od tega, kar rutinsko izvajamo doma. S to vajo smo prav tako sebi in drugim pokazali visoko stopnjo pripravljenosti in motiviranosti, kar je zmeraj ena izmed boljših vrlin slovenskih vojakov. Naslednji dan smo uspešno opravili še zadnjo preizkušnjo pred uradnim prevzemom nalog. Naše naloge pod italijanskim poveljstvom so prispevati k varnemu okolju, podpirati in usklajevati mednarodna humanitarna prizadevanja in

civilno prisotnost ter podpirati razvoj stabilnega, demokratičnega, večetničnega in mirnega Kosova. Moj vod je tako najprej prevzel nalogo zagotavljanja hitro odzivnih sil za varovanje samostana Visoki Dečani, ali preprosto Dečani. Samostan Dečani je od naše baze 25 minut vožnje oddaljen srbski pravoslavni samostan. Ustanovil ga je srbski kralj Stefan Dečanski v prvi polovici 14. stoletja. Upravlja ga srbska pravoslavna eparhija Raška in Prizren. Velja za kulturni spomenik izjemnega pomena in je od leta 2004 tudi del svetovne dediščine pod nazivom »Srednjeveški spomeniki na Kosovem«. Sile Kforja ga varujejo že več let. Takoj po prihodu na Kosovo junija 1999 je bil samostan pod zaščito italijanske vojske. Danes pod italijanskim poveljstvom samostan varujejo tudi slovenski, avstrijski, moldavski, makedonski vojaki Kforja. Dečani so edini samostan na Kosovu, ki je ostal pod zaščito mednarodnih sil. Od leta 2013 vse druge samostane varujejo kosovski policisti. Čeprav je življenje v samostanu razmeroma osamljeno, ta še vedno poskuša ohraniti svojo tradicionalno gostoljubnost. Dečani so še vedno eno izmed najljubših krajev na Kosovu za obisk številnih mednarodnih civilnih in vojaških predstavnikov, ki živijo na Kosovu, pa tudi turistov z vsega sveta. V zadnjih nekaj letih v Dečane prihaja vedno več turistov v okviru organiziranih programov za obisk Unescovih krajev svetovne dediščine v balkanski regiji. Pa dovolj o Dečanih, enkrat jih mogoče dodamo na naš spisek »must visit places«.

V tem tednu je moj vod končal s prisotnostnimi patroljami, jaz sem pa imela več prostega časa, ki sem ga izkoristila za druženje s preostalimi pripadniki iz drugih vodov, poskrbela za čistočo v naših nastanitvenih objektih, kolikor je to pač mogoče, igrala Call of duty in prebrala nekaj knjig. :)

Včeraj sem nase naložila nahrbtnik in se odpravila na pohod okrog baze, toliko, da ni vsak dan enak. Tukaj dnevi ne gredo po vrsti kot doma. Ni nedelje, ni srede, tukaj je vsak dan – DAN. Danes je zame dan 32. Pa vseeno, ni mi hudo tukaj, saj dnevi minevajo s solidnim tempom. Lažje je tudi zato, ker vem, da me domači podpirate.

Pogrešam vas že in se veselim dneva, ko se odpravim na dopust, da se spet vidimo. Veliko besed bi vam še lahko napisala, ampak nekaj moram pustiti tudi za takrat, ko se vrnem domov.

Za konec pa pošiljam močen citat:
»Ni razdalja sovražnik, ampak neskončen čas, ki ga moram čakati, dokler vas ne držim v naročju.«
B. Levius

Rada vas imam, vaša Manja

30. 5. 2021

PISMO VOJAKA S KOSOVA

Dragi starši!

Pozdravljeni, pišem vam z moje prve večje izkušnje, odkar sem vstopil v Slovensko vojsko. Po končani Vipavi si nisem predstavljal, da bom v tako kratkem času odšel na svojo prvo misijo. Priprave na Kfor 43 so bile naporne, vendar smo jih s soborci uspešno končali. Po pripravah je čas hitro minil in tako je tudi napočil naš čas, da se odpravimo na Kosovo. Osemindvajsetega april 2021 mi bo za vedno ostal v spominu, saj sem na ta dan tudi prvič letel z letalom. Let je bil kratek. Po uri in pol leta smo prispeli na letališče Priština. Tam so nas naši nadrejeni lepo sprejeli in povedali, kako se bomo odpravili do baze. Po dveh urah vožnje z avtobusom smo prispeli v naš dom za naslednjih šest mesecev. Ko smo vstopili v bazo, sem si dejal, da zdaj pa gre zares. Tukaj sem, da opravi svojo delo in se po šestih mesecih vrnem v svojo ljubljeno domovino.

Prvi dan smo se v glavnem nastanili. Sobe, prostori, v katerih trenutno bivamo (rečemo jim »korimeki«), so drugačne, kot so pri nas. Živimo skromno, toda skupaj bomo zdržali. V sobi imam dva sodelavca, med seboj se dobro razumemo. Če imaš dobre sodelavce, je vse lažje. Vem, da se sprašujeta, kaj tukaj jemo. Hrana ni slaba, če nisi izbirčen, ampak lahko vama povem, da ko pridem domov, še nekaj časa ne bomo jedli makaronov, špagetov ali katerih koli testenin. Prav pogrešam domačo juho. Tukaj juhe ne postrežejo.

Takoj v prvih dneh misije smo imeli še dodatna predavanja, ki so bila za nas novince kar zanimiva. Po končanem prvem tednu je sledilo usposabljanje, imenovano »pirofobija«. To je namenjeno primerom, kadar v protestih protestniki mečejo molotovke, da vemo, kako se odzvati. Še posebno zanimivo je bilo usposabljanje s helikopterjem. Izvedli smo usposabljanje s helikopterjem za medicinsko evakuacijo (MEDEVAC), kot tudi s transportnim helikopterjem. Ta usposabljanja mi bodo ostala v lepem spominu. Imam občutek, da smo se dobro izkazali.

Po končanih uvodnih usposabljanjih smo uradno začeli opravljati naloge naše čete v kontingentu Kfor 43. Moj vod je začel s patruljami. Patrulje so bile zame zelo zanimive, saj sem prvič videl Kosovo. Spoznal in videl sem tudi, kako skromno ljudje tukaj živijo. Težko je primerjati Kosovo in Slovenijo. Ulice in ceste so polne potepuških psov. Nekateri so v zelo slabem stanju, ampak mi jim žal ne moremo pomagati. Že takoj na začetku nalog sem bil določen za patruljo, ki poteka ob samostanu Dečani. Od zunaj je samostan zelo lep, od znotraj pa ga žal še nisem videl. Verjamem, da mi bo v naslednjih mesecih to tudi uspelo.

Naše naloge in patrulje potekajo dobro in brez večjih posebnosti. Po patruljah je bila naša naslednja naloga varovanje baze CVI. Ves teden sem opravljal nočno delo. Moj delovnik je potekal med 23. in 7. uro. Po končanem delu sva bila s sodelavcem precej utrujena.

Takoj po tednu varovanja baze pa je bila naša naslednja naloga zagotavljanje t. i. hitrih odzivnih sil (QRF oz. quick reaction force). To v praksi pomeni, da moramo biti ves čas v pripravljenosti, če se morda kaj zgodi, in se potem v čim krajšem času odpraviti na dogodek in vzpostaviti varnost ter svobodo gibanja.

To je trenutno tudi vse o naših nalogah. Predvidevam tudi, da vaju zanima, kaj počnem v prostem času. Baza ponuja marsikaj. Ima trgovine, bare, gostilne itn. Ima tudi športna igrišča, ki so trenutno zaradi korone še zaprta. Potem se tudi tu najde fitness in tako imenovani zunanji fitness (mi temu kar po domače rečemo »štange«). Veliko se ukvarjam s športom, saj sem si postavil cilj, da izboljšam svojo pripravljenost. Pogosto poslušam glasbo. Saj vesta, »meni v krvi teče glasba«. Zelo pogrešam moje kitare in moj ansambel. Na srečo je v bazi na voljo glasbena soba, v kateri se lahko družimo in igramo različna glasbila. Tako na misiji vedno bolj spoznavam, koliko mi v življenju pomenite domači in glasba. Lahko poudarim: »Družina moja je ena sama, oče, brata in mama!«

Upam, da sta ponosna na svojega sina, tako kot je sin ponosen na vaju. Izrekel bi vama zahvalo, ker mi stojita ob strani in mi pomagata. Res se veselim srečanja z vsemi domačimi in tega da bomo spet lahko skupaj nekaj spili, pojedli in zapeli.

Zdaj se za nekaj časa poslavljam. Vsem želim, da ostanete zdravi, veseli in me podpirate še naprej, tako kot doslej. Če pa me boste potrebovali, sem dosegljiv po telefonu in vedno pripravljen pomagati. Se vidimo novembra.

Lepo se imejte.

Damjan

Fotografija: Aleksander Stanković

NAČRTOVANJE IN IZVEDBA POHODOV

BESEDILO: GORAZD RAKUŠA
FOTO: ZORAN KOVAČIĆ

Raziskovalec in nekdanji kraljevi marinec Monty Halls v dokumentarni oddaji Beg iz nacistične Evrope obišče Slovenijo. Opazi veliko udeležbo Slovencev na planinskih poteh in urejenost planinskih koč. Pri tem pohvali sposobnost našega naroda pri ohranjanju pohodne kondicije. Zgodba v prispevku se navezuje na dogodek v drugi svetovni vojni, v kateri so partizani pomagali in vodili skupino britanskih vojnih ujetnikov, ki so bili zajeti na začetku druge svetovne vojne. Vojni ujetniki so bili prisilni delavci v Mariboru. Zgodbo je opisal poddesetnik Ralph Churches v monografiji Vranov let v svobodo. Bil je pobudnik pobega in je navezal stike s partizani v Ožboltu. Sledil je pobeg iz Ožbolta čez Pohorje in celotno območje današnje Slovenije do letališča pri Metliki. Na tem letališču sta takrat že potekali evakuacija partizanskih ranjenec in sestreljenih zavezniških letalcev proti južni Italiji in dostava vojaškega materiala v naše kraje. Partizani so s pospešenim tempom vodili in tudi varovali britanske vojake. Pri tem ne smemo pozabiti, da je večina premikov potekala ponoči.

Zagotavljanje pohodne kondicije je za nas prav tako pomembno kot naša splošna vojaška ali strelska usposobljenost. Pripadniki 74. moramo biti v vsakem trenutku pripravljeni na različne oblike pohodov. Kljub temu da imamo bojna vozila, bo vsaka

bojna naloga obsegala tudi daljši ali krajši pohod. Zato moramo z načrtovanjem in izvedbo pohodov dvigovati pohodno kondicijo. Pri načrtovanju pohodov se moramo držati načela postopnosti, zato je treba načrtovati pohode večkrat in v manjšem obsegu. Načrtovati in izvajati moramo pohode na razdaljah med 10 in 20 kilometri, ki pa jih stopnjujemo.

Danes lahko pohod hitro organiziramo in izvedemo tudi v obsegu oddelka ali voda blizu sedeža enote. Pohod lahko izvedemo v obliki premika s tovornim vozilom v eni smeri, ki mu sledi pohod nazaj v vojašnico. Motivacija udeležencev bo, ob dejstvu, da hodimo proti vojašnici, večja. Pri pohodih moramo upoštevati časovna merila. Če se pot pohoda dviga in spušča, upoštevamo t. i. Naismithovo pravilo za opis načrta poti in izračun časa. Pravilo govori, da posameznik hodi s hitrostjo 5 km/h, skupina pa s 4 km/h. Če se naša pot dvigne za 300 višinskih metrov, dodamo pol ure. Če se spusti za 300 metrov, odštejemo deset minut.

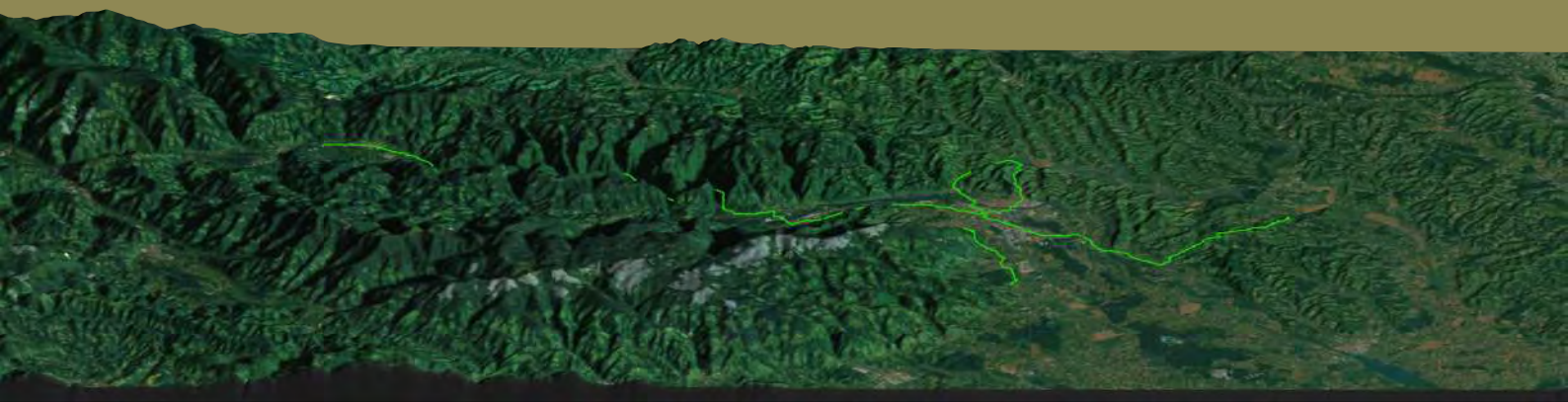
Izvajati moramo krajše kondicijske pohode, t. i. »marše«, z opremo in oborožitvijo. Ta mora biti tako urejena, da nam omogoča hitre premike v pohodnih kolonah. Takrat je naš 24-urni nahrbtnik lažji, vendar smo med bojnim pohodom dodatno obremenjeni s taktičnim zaščitnim jopičem in čelado na glavi. Prav tako moramo med bojnim poho-

dom nositi avtomatsko puško na prsih ali s pasom v taktični konfiguraciji. Delo vojaka je ključno povezano z osebno oborožitvijo in edino sprejemljivo je, da imamo na bojnem pohodu oborožitev ves čas pri sebi. Na določeni razdalji mora biti postavljena časovna norma, v kateri morajo vsi pripadniki opraviti pohod.

Pri usposabljanju za tako vrsto pohoda potrebujemo pot dolžine do 10 kilometrov. Poskrbeti moramo, da promet nima večjega vpliva na izvedbo. Pri tem je pomembno, da na poti ni semaforiziranih križišč ali zelo prometnih cest, ki bi onemogočale vzdrževanje enakomernega tempa. Takšne aktivnosti lahko izvedemo tekmovalno. Točno določimo traso pohoda, vsakemu pripadniku pa merimo čas, ki ga porabi za to razdaljo. Vsi udeleženci morajo imeti enako vsebino nahrbtnika ali na sebi enako težo, ki jo lahko izmerimo.

Pri pripravi opreme je zelo pomembno, da težo v nahrbtniku pravilno porazdelimo. Ne smemo pozabiti, da najtežje stvari v nahrbtniku naložimo čim bližje hrbtu. Tako v kombinaciji s pravilno nameščenimi naramnicami in pasom na nahrbtniku poskrbimo za optimalno porazdeljeno težo, torej je večina teže čim bližje težišču telesa. Novejši patroljni nahrbtnik nam omogoča pripenjanje na pas taktičnega zaščitnega jopiča, kar olajša nošenje pri teku ali pri hoji na večji razdalji.

Ne smemo pozabiti na primerno zategnjenost vezalk na škornjih. Pri daljši hoji navzgor nekoliko popustimo vezalke, pri hoji navzdol pa jih zategnemo.

Pripravljeni moramo biti prenašati opremo, s katero bomo morali biti samozadostni več dni. Takrat bo naš večnamenski nahrbtnik tehtal tudi več kot 40 kg. Takrat je obremenitev na telo večja in zato moramo predhodno delati na povečanju moči v ramenskem obroču, bokih in nogah. Še posebno pomembno je, da je teža opreme pravilno razporejena. Priprava je ključna za uspešno izvedbo. Paziti moramo na promet, na označevanje oz. markiranje skupine z odsevnim jopičem na začetku in na koncu kolone. Paziti moramo, da so postanki primerno porazdeljeni. Ne smemo pa pozabiti na postanek, ki ga moramo izvesti takoj, ko se delovna temperatura moštva dvigne na ustrezno raven. Ta postanek je namenjen prilagajanju opreme na začetku pohoda. Takrat je treba prilagoditi tudi način oblačenja, če smo na začetku na sebi imeli kakšni sloj preveč.

Kleščmani smo na dveh lokacijah, v Vojašnici generala Maistra v Mariboru in v Vojašnici Franca Rozmana - Staneta v Celju. Na obeh krajih nam okolica in teren dajeta odlične pogoje za različne pohode. V nadaljevanju bomo pogledali predloge pohodov, ki se ne nanašajo na zguljene in že velikokrat prehojene poti do Bellevueja na Pohorju ali do Celjske kočice v Celju.

V Celju lahko izvedemo krajši kondicijski pohod z začetkom ob košarkarskem igrišču ob vznožju hriba Golovec, kjer nas pot vodi na sever ob cesti na Dobravo. Pri prvem krožnem prometu se usmerimo proti Šmartinskemu jezeru. Ob ravni cesti nam je zagotovljen primerno širok pločnik in pot je pregledna. V vasi Dobrova zavijemo levo in nadaljujemo po poti, ki je namenjena pešcem ob potoku Koprivnica. Ob prihodu do asfaltirane ceste nas pot vodi na drugi del pešpoti proti jezu Šmartinskega jezera. Ob koncu poti po jezu pridemo do razcepa. Nadaljujemo po levi poti, ki nas vodi proti Celju. Ob prvi priložnosti zavijemo desno na pešpot, ki nas je že pripeljala do Šmartinskega jezera. Vračamo se po isti poti do izhodišča na igrišču ob hribu Golovec. Pot je dolga 9,7 kilometra in je ravninska. Omogoča izvedbo hitrih kondicijskih »maršev«, ki omogočajo nadzorovan start in cilj. Daljša izvedba je dolga 20 kilometrov. Poteka od vojašnice proti Šmartnemu v Rožni dolini in proti vasi Konsko. Sledi vrnitev proti Celju. Ta pot omogoča hojo po manj prometnih cestah ali ob cestah s pločnikom in nam omogoča precej varno pot premika.

V Mariboru lahko izvedemo kratek kondicijski pohod s startom in ciljem pri ribniku Ribiške družine Maribor pod Pohorjem. Pot nas vodi po Streliški ulici in se vzpenja proti Ulici pri Habakuku. Sledi spust proti kraju Razvanje. V vasi Pivola pri botaničnem vrtu se obrnemo. Vrnitev sledi po isti poti in 10-kilometrski trasa se konča pri ribniku, kjer se je začela.

Pohod do Maistrovega stolpa v Zavrhu. Razdalja je 20-kilometrski, če izvedemo premik s tovornimi vozili v eni smeri. Pohod tako traja do stolpa ali pa od stolpa do vojašnice približno pet ur. Pot nas vodi po hribih vhodno od Maribora. Mogoča smer pohoda nas vodi tudi na sever čez Koroški most in skozi kraj Kamnica. V vasi Vinarje se usmerimo proti Doljni Počehovi proti mestu Maribor. Prečkamo novi most po Taboru do vojašnice. Ta smer pohoda je dolga 20 kilometrov in usmerjena na sever Maribora.

Proti zahodu se nam ponuja več možnosti za pohod v dolini Drave. Pohod do elektrarne Ožbolt ali od nje nam omogoča daljšo traso, ki se razteza ob Dravi. Trasa nas del poti vodi skozi Ruše in Selnico ob Dravi, drugi del pa ob reki Dravi. Pri tej trasi se ognemu večjim cestam, zato ima promet zelo malo vpliva na izvedbo.

Lastna telesna pripravljenost je skrb vsakega posameznika v Slovenski vojski, zato tudi v naših osebnih življenjih poskrbimo, da bomo ohranjali ali dvigovali telesno pripravljenost in spoznavali nezna ne kotičke naše domovine. ■

ENOTNA VSTOPNA TOČKA –

BESEDILO: MIHELA ONIČ
FOTO: LUKA MITROVIČ

Namen novega koncepta zaposlovanja v Slovenski vojski

Slovenska vojska se že nekaj časa ukvarja s kadrovskimi izzivi. Po dolgem času smo lani končali na »pozitivni ničli«. Ugotovili smo, da smo se verjetno v preteklosti nesprenito lotevali promocije in novačenja za vojaški poklic. Zato smo z Ministrstvom za obrambo pripravili Koncept enotnega usposabljanja za vstop v Slovensko vojsko na podlagi prostovoljnega služenja vojaškega roka (PSVR) – t. i. Enotno vstopno točko. Osnovni namen koncepta je povečati zanimanje za vojaški poklic, ponuditi atraktiven pristop in koristno usposabljanje tistim, ki želijo vstopiti v naše vrste ne glede na poznejši status.

Z novo uredbo in prenovljenim programom temeljnega vojaškega strokovnega usposabljanja (TVSU) bomo poenostavili prehod med sestavami SV (stalna sestava, rezervna sestava, PSVR), povečali zanimanje za služenje vojaškega roka in tako zagotovili več usposobljenih državljanov za popolnjevanje omenjenih sestav SV. Nova uredba prinaša tudi dvig starostne meje z zdajšnjih 27 let na 30 let. Prenovljen program TVSU vzpostavlja pogoje, da mladi po končanem programu usposabljanja lahko nadaljujejo usposabljanje za vključitev v pogodbeno rezervo (PPRS) ali stalno sestavo (STAS) SV. Hkrati pa bo preno-

vljen program TVSU edina vstopna točka v SV, kar pomeni, da bodo vstopni pogoji poenoteni za različne kategorije, poenotena bosta tudi status in izvedba programa TVSU.

Kaj prinaša enoten program usposabljanja

Novi program TVSU, ki ga bomo v praksi začeli izvajati julija, bo potekal na treh mestih, in sicer v Vipavi, Murski Soboti in na Bohinjski Beli. Zagotovljenih je tristo mest. Usposabljanje bo potekalo 13 tednov in bo razdeljeno na tri faze skladno s spodnjo shemo.

KAJ PRINAŠA ENOTEN PROGRAM USPOSABLJANA

TVSU

TRAJANJE: 13 TEDNOV

I. FAZA:

SKUPNO UVAJALNO USPOSABLJANJE

- TRAJANJE: 5 TEDNOV
- LOKACIJA: VIPAVA, MURSKA SOBOTA, BOHINJSKA BELA
- KONČANA FAZA: - VOJAK REZERVE (VED R11100)
  - VPIS USPOSOBLJENOSTI V VOJAŠKO EVIDENCO
  - POGOJ ZA OPRAVLJANJE II. FAZE
- MODUL*: A, B, C (SKUPNO USPOSABLJANJE)

II. FAZA:

TEMELJNO USPOSABLJANJE

- TRAJANJE: 6 TEDNOV
- LOKACIJA: VIPAVA, MURSKA SOBOTA, BOHINJSKA BELA
- KONČANA FAZA: - VOJAK STRELEC REZERVE (VED R11101)
  - POGOJ ZA OPRAVLJANJE III. FAZE
- MODUL*: A, B, C (RAZDELITEV PO MODULIH)

III. FAZA:

ZAKLJUČNO USPOSABLJANJE

- TRAJANJE: 2 TEDNA
- LOKACIJA: IZVAJANJE V PE SV BO ZNANO NAKNADNO
- KONČANA FAZA: - ZAKLJUČEN VOJAŠKI ROK
  - VOJAK (VED A11100)
  - POGOJ ZA OPRAVLJANJE II. FAZE
- MODUL*: A, B, C (RAZDELITEV PO MODULIH)

KONČAN VOJAŠKI ROK
PRIKLJUČITEV V STAS ali PPRS

OVSU

TRAJANJE: 5 TEDNOV
LOKACIJE: IZVAJANJE V PE SV
BO ZNANO NAKNADNO
KONČNO STANJE: VOJAK PEHOTE
(VED A11101)

NAGRADE:

PSVR: 3100 €

PPRS: 1352 €

+ REFUNDACIJA MESEČNE PLAČE

STAS: 750 € MESEČNO

+ DODATKI

+ PO PODPISU POGODBE

ZA 5 ali 10 LET CCA. 2028 € BRUTO

+ VSAKO ODDELANO LETO V SV
ENA BRUTO POVPREČNA PLAČA

* MODUL: A (STAS, PSVR, PPRS)
MODUL: B (VOJAŠKI USLUŽBENCI)
MODUL: C (KANDIDATI ŠČ)

ZAPOSLOVANJE V SLOVENSKI VOJSKI

Vojak prostovoljec lahko po opravljeni prvi in drugi fazi usposabljanja zapusti službenje vojaškega roka brez krivdnih razlogov in bo kljub temu prejel sorazmeren delež prejemkov. Vendar se mu takrat ne bo priznal odslužen vojaški rok. Posamezno nedokončano fazo pa bo lahko nadaljeval pozneje, vendar največ enkrat.

Prejemki in ugodnosti

Vojak prostovoljec, ki bo uspešno opravil program usposabljanja v skupnem trajanju trinajst tednov (vse tri faze), bo prejel 3100 evrov. Z novo uredbo PSVR se tako prejemek za uspešno opravljen program TVSU z dosedanjih 2100 evrov povišuje za 1000 evrov. Ta znesek predstavlja primerljivo vrednost tridesetih ur šole vožnje za pridobitev vozniškega izpita B-kategorije. Ta dodatni prejemek bo lahko vojak prostovoljec porabil za opravljanje praktičnega dela vozniškega izpita (zdravniško spričevalo, prva pomoč in teoretični del CPP bosta del usposabljanja oziroma del dodatnih nevojaških vsebin fakultativnega programa TVSU).

Prejemki so neobdavčeni.

Dodatne ugodnosti, ki jih bo deležen vojak prostovoljec, so še zagotovljeno zdravstveno varstvo, osnovno in dodatno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje za ožji obseg pravic ter nezgodno zavarovanje skladno z zakonom. Pripada jim tudi povračilo potnih stroškov.

Kandidat za stalno sestavo, ki bo opravljal TVSU, bo med izvajanjem programa prejemal osnovno neto plačo v višini 750 evrov mesečno in dodatke, ki pripadajo vojaku na formacijski dolžnosti. Vojak stalne sestave, ki bo uspe-

šno opravil program TVSU in bo podpisal pogodbo za pet ali deset let, bo prejel tudi denarno nagrado v vrednosti povprečne bruto plače v Sloveniji (junija je ta znašala 2028 evrov bruto) in nato še za vsako polno leto v SV eno povprečno plačo.

Prejemki kandidata za prostovoljno pogodbeno rezervo za formacijsko dolžnost vojak 1, ki bo uspešno končal program TVSU, bodo v višini 1352 evrov neto ter dodatno refundirane mesečne plače, ki bi jih prejel pri svojem osnovnem delodajalcu, za čas usposabljanja.

Februarja letos je začela veljati tudi nova Uredba o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV, ki med drugim prinaša spremembo starostne omejitve. Nova uredba navaja, da se v program TVSU lahko vključi kandidat za PPRS, ki nima odsluženega vojaškega roka in je star do 35 let. Vojak in podčastnik imata lahko status pogodbenega rezervista do 55. leta, častniki pa do 60. leta starosti.

74. PEHP in Enotna vstopna točka

Prenovljen način zaposlovanja v SV smo v 74. PEHP začeli oktobra 2020. Glavni namen je predvsem skrajšanje postopkov od sprejema vloge kandidata do zaposlitve. Postavljenega cilja – izvedba celotnega zaposlitvenega procesa v sedmih dneh – še nismo dosegli, smo ga pa znatno skrajšali. V sodelovanju z Upravo za obrambo Maribor kandidate za zaposlitev vseh treh statusov (STAS, PPRS, PSVR) spremljamo in jim pri tem dajemo podporo od oddaje vloge do podpisa pogodbe. Naj omenim, da dejanski podpis pogodbe za PPRS in PSVR izvedemo skupaj s predstavniki Uprave za obrambo v 74. PEHP,

kar predstavlja novost na tem področju. Za pripadnike STAS izvede podpis pogodbe Generalštab SV.

Naloga 74. PEHP v procesu zaposlovanja so:

- zagotavljanje informiranosti in komuniciranje z zainteresiranimi kandidati po dežurnem telefonu ter odgovarjanje na vprašanja, prejeta po elektronski pošti;
- izvedba razgovora s kandidati za zaposlitev in izpolnitev vprašalnika (pri tem je pomembno spremljanje informacije o njegovih posebnih znanjih in kompetencah, ki bi bile zanimive za SV);
- usposabljanje iz zakona o tajnih podatkih;
- usklajevanje termina za zdravniški pregled in prevoz od vojašnice do Vojaške zdravstvene enote ter nazaj;
- preverjanje gibalnih sposobnosti;
- prevoz do skladišča Roje in nazaj za namen opremljanja.

Kandidati za STAS, ki podpišejo pogodbo, začnejo usposabljanje v naši 4. četi. Tam do napotitve na TVSU (v Veščinski center) pridobijo različna znanja, ki vključujejo postrojitelvena pravila, pravila službe, kondicijsko vadbo, spoznavanje opreme in obožitve ipd.

Trenutni trend prenovljenega koncepta zaposlovanja v okviru Enotne vstopne točke kaže na to, da je program dobro zastavljen. Temu v prid govori povečano zanimanje za delo v SV, ki izpolnjuje vsa do zdaj zastavljena pričakovanja, hkrati pa pomeni utrjevanje in pomlajevanje 74. PEHP ter drugih enot SV. ■

DOLŽNOSTI V 74. PEHP – VEZIST

BESEDILO: BLAŽ KOLENKO IN TOMAŽ PULKO
FOTO: LUKA MITROVIČ

V tej številki začenjamo predstavitev dolžnosti v 74. Zunaj vojske temu pravijo poklici, mi pa formacijske dolžnosti. Prvi so na vrsti vezisti. Njihovo delo je vsaj tako ali pa pomembnejše kot druge dolžnosti. Večkrat pišemo o sveti trojici – streljanje, premikanje in seveda komuniciranje. Brez vezistov zadnjega ni.

Delo vezista v četi je zelo svojevrstno, zahteva tehnično znanje, voljo in veselje do dela s komunikacijskimi napravami ter skrb za njihovo delovanje. Vezisti zagotavljamo pravočasen, varen in točen pretok informacij o nasprotniku, lastnih silah in razmerah na bojišču, vedno in povsod. Z znanjem in opremo lahko prenašamo podatke in informacije tudi v elektronskem bojevanju oz. motenju. Preden postaneš vezist, moraš opraviti vedovno usposabljanje, ki traja

osem tednov. Med usposabljanjem pridobiš znanje za upravljanje skoraj vseh radijskih naprav, ki jih imamo v Slovenski vojski. Naučiš se pravilnega komuniciranja po radijski zvezi. Tudi za pravilno in hitro uporabo obrazcev za bojno poročanje (npr. zahtevek za medicinsko evakuacijo oz. MEDEVAC in poročilo o nasprotniku oz. SALUTE). Za vezista je zelo pomembno, da tudi v najbolj stresnih situacijah ohrani mirno kri in pravilno poroča ter prejema ukaze in sporočila od nadrejenega poveljstva.

V pehotni četi se delo vezista začne veliko prej, preden pehotni vojak prevzame radijsko napravo pripravljeno na delovanje. Vezist mora poskrbeti, da naprave pravilno delujejo ter jih redno vzdrževati in pregledovati. Na sredstvih zvez moramo redno izvajati tedenske in mesečne

preglede. Pri pregledu radijskih naprav pregledamo kompletnost in preverimo pravilnost delovanja. Prav tako pregledamo in testiramo vse naprave, ki so vgrajene v bojnih vozilih Svarun. Poleg pregledov in testiranja naprave tudi očistimo. Pri mesečnih pregledih na radijskih napravah Tadiran še preverimo delovne ure in jih zapišemo v tehnično knjižico. Če na tedenskem ali mesečnem pregledu ugotovimo kakšno poškodbo ali nepravilno delovanje radijske naprave, napišemo zahtevek za popravilo. Na vsaka tri leta moramo poslati vse radijske naprave na t. i. drugi tehnični pregled v delavnico zvez. Seveda poleg vzdrževanja redno sodelujemo in pomagamo pri usposabljanju preostalih vojakov za delo z radijskimi napravami in pravilno komuniciranje po radijski zvezi.

V 74. pehotnem polku znotraj čet uporabljamo te radijske naprave:

**Ročna radijska naprava
Harris RF5800V-HH (RRC-05)**

Namen ročne radijske naprave Harris PRC-05 je poveljevanje in kontrola na nižjih taktičnih ravneh: skupina-oddelek-vodčeta. Omogoča zanesljivo radijsko zvezo na krajših razdaljah v vseh razmerah delovanja. Omogoča prenos govora in podatkov ter njihovo zaščito pred prisluško-vanjem in motenjem. RRC-05 deluje v frekvenčnem obsegu od 30 do 108 megahercev, največja oddajna moč naprave je 5 vatov in ima doseg do 5 kilometrov.

**Večnamenska ročna radijska naprava
Harris (AN/PRC-152)**

AN/PRC-152 je namenjena za komuniciranje med posamezniki v različnih domenah. Npr. zemlja-zrak-zemlja oz. zemlja-morje-zemlja. Uporabljamo jo za enote ravni bataljona in višje, predvsem za klicanje ognjene in zračne podpore. Večnamenska radijska naprava deluje v frekvenčnem območju VHF in UHF. Frekvenčni obseg je od 30 do 512 megahercev, največja oddajna moč naprave 5 vatov in doseže doseg do 5 kilometrov.

**Radijska naprava Tadiran CNR-900
(PRC-04/TRC-04)**

Radijska naprava RC-04 je namenjena za vzdrževanje VHF-radijskih zvez na taktični ravni. Uporablja se lahko prenosna postaja (PRC-04), vgrajena v vozila (TRC-04), ali kot stacionarna različica. Radijska naprava deluje v frekvenčnem območju VHF in ima frekvenčni obseg od 30 do 88 megahercev. Največja oddajna moč naprave je 4 vate pri prenosni napravi in z uporabo ojačevalca 50 vatov pri prevoznih in stacionarnih napravah. Doseg prenosne naprave je do 12 kilometrov, prevozne ali stacionarne pa do 35 kilometrov. Teža prenosne naprave z opremo je dobrih 12 kilogramov.

Seveda ne smemo pozabiti na naša bojna vozila Svarun, v katerih so prav tako vgrajena radijska sredstva oz. sistem C4I, ki zagotavlja komunikacijo, omogoča prenos digitalnih govornih in IP-podatkovnih signalov ter povezuje različne sisteme, kot so sistem za poveljevanje, sistem za upravljanje ognja, radijski VHF- in HF-sistem, sistem za nadzor vozila ter senzorski in navigacijski sistem. Ti sistemi sestavljajo celovito govorno in podatkovno omrežje. Povežemo jih lahko z zunanjimi taktičnimi in komercialnimi omrežji. Optični vmesniki in kabli so kompatibilni s sredstvi, ki se že uporabljajo v Slovenski vojski. Sistem je zasnovan tako, da omogoča preprosto nadgradnjo ali razširitev glede na potrebe uporabnika, taktične zahteve in napredek tehnologije. Na nalogah moramo vezisti tudi večkrat poskrbeti za pravilno delovanje programa SitaWare Frontline, ki vključno z naprednimi orodji za načrtovanje in geografsko analizo zagotavlja celovito zavedanje situacije in sledenje lastnih sil. Vsebuje tudi funkcijo pogovora skozi pošiljanje sporočil in številne druge funkcije, ki zagotavljajo, da je sistem preprost za uporabo, vendar ima vseeno veliko operativno vrednost.

Med terenskim usposabljanjem moraš biti kot vezist vedno pripravljen na hitro in sprotno odpravljanje napak ter biti zelo iznajdljiv. Ker se med nalogo lahko pripeti marsikaj, moraš biti vedno pripravljen na najslabše in hitro ter vnaprej razmišljati, kako rešiti težavo ali pa kakšno stvar poenostaviti. Vezist je vezni člen med poveljstvom, enoto in vodi, saj skrbi za prenos ukazov od višjega poveljstva in poroča sproti o trenutnem stanju na bojišču.

Rek brez zveze nima smisla, se pa pokaže za zelo resničnega zlasti v težkih bojnih in terenskih razmerah, saj poveljniki prek vezistov in sredstev zvez skrbijo za pravilno in pravočasno ter usklajeno delovanje na bojišču. Seveda pa ne smemo pozabiti, da je pehota veliko lažje, kadar ve, da ima na drugi strani zveze zagotovljeno ognjeno, zračno in logistično podporo ter sanitetno oskrbo. ■

PROTIKLEPNA OBOROŽITEV

BESEDILO: DOMINIK BENKO, INO ČREŠNIK, DEJAN GUMZAR IN ALJOŠA KAUČEVIČ
FOTO: LUKA MITROVIČ IN WIKIPEDIA.ORG

Skozi zgodovino vojskovanja so si vojaki prizadevali za to, da bi v najkrajšem mogočem času in z najmanj žrtvami fizično uničili nasprotnika. To je vplivalo na razvoj primitivnih oblik kopij, lokov, frač ipd. Napredku napadalnih orožij je sledil razvoj zaščite pred temi orožji. Razvoj osebne oklepa, oklepa za živali, vozove in ladje je vedno znova predstavljal oviro uničenju. Govorimo lahko o tekmovanju med sredstvi uničenja in sredstvi zaščite. Moderna doba vojskovanja je z oklepnimi vozili prinesla razvoj prav posebnega orožja. To je ročno protiklepno orožje, ki je kljub kompaktnim meram predstavljalo smrtonosno nevarnost za oklepna vozila na različnih razdaljah.

Tako kot smo velik preskok dosegli z uvedbo novega strelskega koncepta, smo na dobri poti, da najprej normativno, nato pa operativno uredimo področje protiklepnega delovanja Slovenske vojske. Novembra 2020 je načelnik Generalštaba Slovenske vojske podpisal Koncept razvoja protiklepnega delovanja Slovenske vojske. Tako smo v vojski dobili krovni in osnovni dokument, ki opredeljuje razvoj zmogljivosti protiklepnega delovanja. S konceptom smo jasno opredelili ključne pojme, namen in naloge protiklepnega delovanja, podani so bili okviri za načrtno in organizirano vzpostavitev zmogljivosti.

Za razumevanje koncepta je treba poznati ključne pojme:

Protiklepno delovanje (angl. *antiarmor operations*) je večrodovsko delovanje proti sovražnim oklepnim enotam. Združuje dva ključna elementa –

protiklepno bojevanje in protiklepno oviranje.

Protiklepno bojevanje je bojno delovanje enot, da bi uničile sovražnikova oklepna sredstva in enote. Deli se na zmogljivost za protiklepni boj in zmogljivost samoobrambe pred nasprotnikovimi oklepnimi sredstvi.

Protiklepno oviranje obsega postavljanje ovir, katerih namen je preusmeriti, zaustaviti, kanalizirati premike sovražnikovih enot, pa tudi minskoeksplozivnih sredstev, katerih glavni namen je uničiti sredstva in tako zmanjšati bojno moč sovražnikovih oklepnih enot.

Osnovni pristop k načrtovanju uporabe ognjev je njihovo ešaloniranje. V praksi to pomeni, da se sistem s krajšim dosegom prekriva s tistim z daljšim itn. V pehotnih enotah je osnovno zmogljivost za protiklepno delovanje do nedavnega predstavljal ročni netrazajni raketomet RGW-90. Ta omogoča učinkovito uničevanje nasprotnikovih oklepnih ciljev in utrjenih točk do razdalje 500 metrov, z najboljšimi rezultati na razdalji 200 metrov. Načelom ešaloniranja ognjev sledimo z uvedbo protiklepnega raketnega sistema RPOO 2 Carl-Gustaf M4. Ta je najbolj učinkovit pri delovanju po nasprotnikovih oklepnih vozilih in utrjenih točkah na razdaljah od 500 do 800 metrov. Omogoča samostojno delovanje pehotnih enot na razdaljah, kjer je uporaba drugih protiklepnih orožij zaradi dometa nemogoča oziroma neracionalna. Uničevanju oklepnih ciljev na najdaljših razdaljah in v sklopu večrodovskega delovanja je namenjen

protiklepni raketni sistem Spike. Uporabljamo ga za uničevanje nasprotnikovih oklepnih vozil, helikopterjev in utrjenih točk do oddaljenosti 4000 metrov.

Zelo na splošno bi lahko rekli, da je RGW-90 orožje pehotnega oddelka, Carl Gustaf pehotnega voda in Spike pehotne čete oz. bataljona.

S tem je povezana tudi delitev sistemov na ročna protiklepna orožja (RPOO 1 – enkratna uporaba, doseg do 400 metrov; RPOO 2 – večkratna uporaba, doseg do 1000 metrov) in protiklepne raketne sisteme (PORS – večkratna uporaba, doseg več kot 4000 metrov, s pridanim bojnim kompletom raket). V kategorijo RPOO 1 uvrščamo RGW-90 v RPOO 2 Carl Gustaf M4, v PORS pa Spike. Ob različnih dosegih orožij je pomembno, da RPOO 1 in 2 upravlja posameznik ali par, medtem ko PORS upravlja posadka orožja.

V nadaljevanju je opis protiklepnih sistemov, ki jih že uporabljamo ali pa se uvajajo v operativno rabo.

Carl Gustaf M4

Slovenska vojska je leta 2017 začela nabavljati RPOO -2, ker v enotah (od sistema Metis) nismo imeli ročnega protioklepnega orožja za večkratno uporabo z večnamenskim delovanjem kategorije RPOO 2. Tako nismo imeli sredstev za uspešno delovanje proti oklepnim ciljem, bunkerjem in utrjenim ognjenim točkam na razdaljah med 500 in 800 metri (do 1000 metrov). Prav tako smo iskali sisteme s sodobnimi namerilnimi napravami, da bi izboljšali odkrivanje in prepoznavo ciljev ter natančnost merjenja in verjetnost zadetka cilja s prvim strelom. Splošne zahteve za ročno protioklepno orožje za večkratno uporabo (RPOO 2) so bile: sposobnost bojevanja proti oklepnim ciljem, bunkerjem, utrjenim ognjenim točkam in zmožnost osvetljevanja in zaditve bojišča.

Odločili smo se za nakup RPOO 2 Carl Gustaf M4 švedskega proizvajalca SAAB. Je vodno podporno orožje za večkratno uporabo. Čeprav so ga razvili predvsem kot protioklepno orožje za večkratno uporabo, so ga v letih z razvojem različnih vrst streliva preoblikovali v pravo večnamensko orožje. Tako ga lahko ob delovanju na oklepne cilje uporabimo tudi za osvetljevanje, zadimljanje bojišča, delovanje na utrjene objekte in živo silo.

Pri uvajanju orožja smo izvedli tečaj za inštruktorje, vzdrževalce in inštruktorje na trenažerjih (o Simulacijskem centru v Vojašnici generala Maistra smo že pisali v prejšnjih številkah). Slovenska vojska ima trenutno dva trenažerja, ki sta proizvod slovenskega podjetja Guardiaris. Del uvajanja smo izvedli tudi v 72. brigadi, in sicer desetdnevni tečaj za uporabo in osnovno vzdrževanje skladno s poskusnim programom in učnim načr-

tom. Tečaj smo končali s prvim bojnim streljanem vseh slušateljev. Načrtujemo, da bo do konca julija RPOO 2 Carl Gustaf M4 uveden v operativno uporabo.

V Slovenski vojski bodo z njim opremljene pehotne enote in Enota za specialno delovanje. Posadko sestavljata namerilec in pomočnik namerilca.

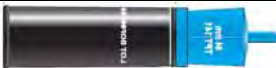

Osnovni tehnični podatki za
Carl Gustaf M4

Leto izdelave	2014
Masa praznega orožja	7 kg
Dolžina orožja	99 cm
Hitrost ognja	6 nabojev na minuto
Dnevno dovoljeno število izstreljenih nabojev	6 nabojev na par v miru
Število vrst streliva	13

Strelivo v SV	Trenutna tempirna granata HE 441D		Učinkovit domet: 1200–1300 m Učinek: polmer delovanja drobcev 30 m
	Kumulativna fugasna mina HEDP 502		Učinkovit domet: 300 m na vozila 500 m bunkerji Učinek: prebojnost 100 mm +
	Reaktivno kumulativno zrno HEAT 751		Učinkovit domet: 500 m Učinek: prebojnost reaktivni oklep + 500 mm jekla
	Dimna granata SMOKE 469B		Učinkovit domet: 1300 m Učinek: dimna zavesa širine 15 m
	Svetilna granata ILLUM 545C		Učinkovit domet: 300–2100 m Učinek: osvetlitev premera 400–500 m 30 sek
	Vadbena označevalno zrno TPT 141		Učinkovit domet: 300 m
	Vadbena označevalno zrno TPT 552		Učinkovit domet: 700 m
	Vadbena podkalibrski naboj 553B z nabojem kalibra 7,62 mm		
Namerilne naprave	Merek z rdečo piko		
	Optični merk 557B s 3x povečavo		

Ročni netrzejni raketomet RGW-90

RGW-90 (RPOO 1) je individualno protioklepno orožje pehote za enkratno uporabo, ki zagotavlja učinkovito uničevanje nasprotnikovih oklepnih in utrjenih ciljev. Raketa orožja je opremljena z dvonamensko glavo, ki se ob izvleku in privitju kumulativnega podaljška uporablja za delovanje po oklepnih ciljih in pre-

bijanje oklepa, debelega do 450 milimetrov. Če kumulativni podaljšek ni izvlečen in privit, se orožje uporablja predvsem za delovanje po neoklepnih oz. mehkih ciljih. Pri tem rušilni učinek prebije trojni opečni zid oziroma do 250 milimetrov betona. Glavne prednosti uporabe RGW-90 so, da je preprost za

uporabo, velika točnost zadetkov, zanesljivost delovanja (notranjost raketometeta je hermetično zaprta), zmožnost delovanja iz zaprtih prostorov, majhen povratni sunek in visoka prebojnost bojne glave.

Osnovni tehnični podatki RGW-90

Princip delovanja	Netrzejni
Kaliber bojne glave	90 mm
Dolžina (transportni položaj)	1000 mm
Dolžina položaja HEAT	1150 mm
Prebojnost	450 mm RHA
Masa	8,9 kg
Učinkovit doseg	500 m
Najboljši rezultati	200 m
Najmanjša razdalja od tarče	20 m
Začetna hitrost rakete	247 m/s
Hitrost rakete na 500 metrov	218 m/s
Mere zaprtega prostora	3 m × 3 m × 2 m

Protioklepni raketni sistemi Spike

PORS 2 Spike je v operativni uporabi od leta 2013. Je samostojen, prenosen elektrooptični protioklepni raketni sistem tretje generacije s sistemom za avtomatsko sledenje in zadevanje tarče podjetja Rafael. Spike je namenjen za uporabo v pehotnih enotah z osnovno nalogo uničenja nasprotnikovih tankov in oklepnih vozil do oddaljenosti 4 kilometrov podnevi in ponoči ter ob zmanjšani vidljivosti. Sistem omogoča boj proti bojnim helikopterjem in izbranim točkovnim ciljem.

Bojni komplet sestavljajo:

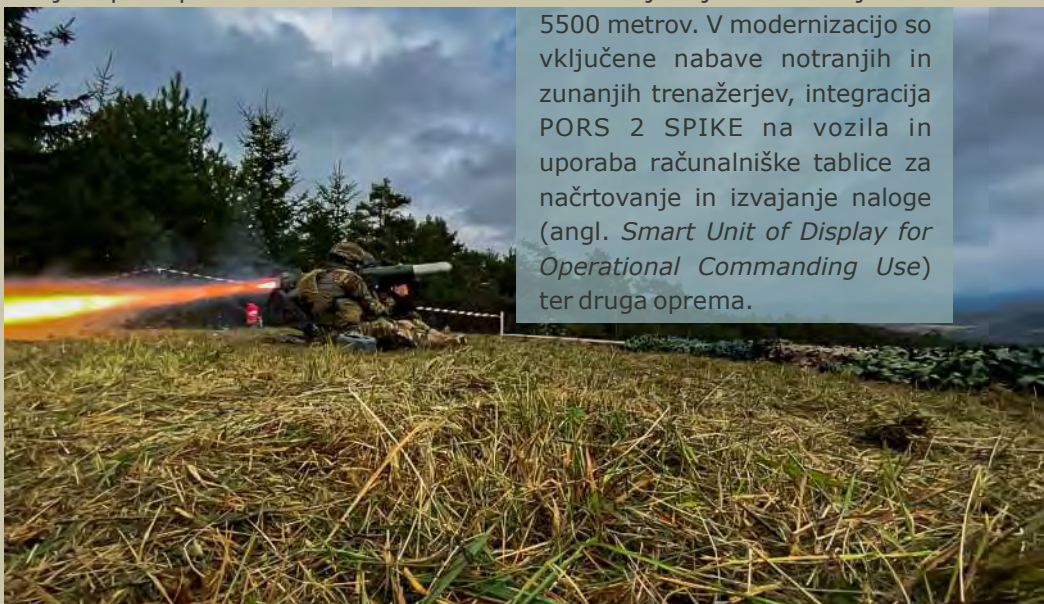
- upravno lansirna enota – ULE (angl. *Command Launch Unit*),
- termo namerilna opazovalna naprava,
- štiri bojne rakete,
- tri baterije,
- lansirni nahrbtnik,
- dva raketna nahrbtnika,
- trinožnik.

Posadko za ravnanje s sistemom sestavljajo vojak protioklepnik namerilec, vojak protioklepnik pomočnik namerilca in vojak protioklepnik strežoč.

Slovenska vojska, ki je po naravi obrambna sila, je skozi zgodovino dajala večji poudarek na protioklepno kakor na oklepno delovanje. To potrjuje prehod z oklepno-mehaniziranih enot na motorizirane in zmanjšanje števila operativnih tankov. Prihodnost bo pokazala, kako smiselno je ta pristop.

Trenutne napovedi načrtovanih finančnih in materialnih virov podpirajo povišane zahteve po protioklepnih sredstvih v prihodnjem srednjem pehotnem bataljonu, pehotnih bataljoni in protioklepnih četah. Predvsem na področju PORS 2. Zato v obdobju 2022–2026 načrtujemo modernizacijo sistema PORS 2 Spike.

Poudarek bo na posodobitvi upravno lansirne enote (ULE) v kombinaciji z raketami pete generacije (LR 2), ki omogočajo uničevanje ciljev na razdaljah do 5500 metrov. V modernizacijo so vključene nabave notranjih in zunanjih trenažerjev, integracija PORS 2 SPIKE na vozila in uporaba računalniške tablice za načrtovanje in izvajanje naloge (angl. *Smart Unit of Display for Operational Commanding Use*) ter druga oprema.

Osnovni podatki PORS 2 Spike

Doseg	200–4000 metrov	
Prebojnost	oklep sodobnih tankov z eksplozivno-reaktivnim oklepom (ERA) ali brez njega, ocena 900 mm	
Čas leta (150m/s)	Tarča na 2500 m: 15,5 sekunde Tarča na 4000 m: 26 sekund	
Konfiguracija poleta rakete	Visoka trajektorija (HT), nizka trajektorija (LT)	
Hitrost rakete na ustju lansirne cevi	25 m/s	
Potovalni motor	3+4 m od ustja lansirne cevi se vžge, pospeši hitrost do približno 160 m/s, deluje približno 13 sekund	
OPNON (optična namerilna opazovalna naprava)	10× povečava	
Dolžina optičnega kabla	4000m +10 %	
Raketa	13,3 kg	26,6 kg
ULE	5 kg	
Baterija	1 kg	
Trinožnik	2,8 kg	
TNON	4,5 kg	

UTRINKI Z USPOSOBLJANJA

KLEŠČMAN

74. PEHP

Kleščman je glasilo
74. pehotnega polka

UREDNIK: ppk. Jure Himelrajh

FOTOGRAF: des. Luka Mitrović

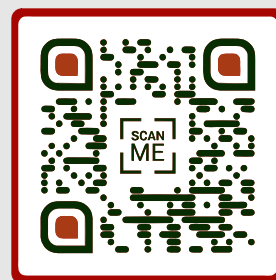
LEKTORIRANJE:
Urška Prelog
Nika Blagne

NASLOV UREDNIŠTVA
Glavna pisarna 74. PEHP
Ramovševa 2, 2000 Maribor

OBLIKOVANJE IN PRELOM:
des. Luka Mitrović

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
des. Luka Mitrović

FOTOGRAFIJA UTRINKI Z USPOSABLJANJA:
des. Luka Mitrović

 dk.mors.si

Prispevki, objavljeni v reviji, niso uradno stališče
Ministrstva za obrambo Republike Slovenije in
Slovenske vojske.

PRIDRUŽI SE NAM

Prijavi se:

Želim samo služiti
vojaški rok – PSVR
(13 tednov)

Želim postati pogodbeni
rezervist SV – PPRS
(po 13 tednih)

Želim postati
poklicni vojak SV – StaS
(po 13 tednih)

